

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

Vienlīdzība attiekmē pret vīriešiem un sievietēm, kuri darbojas pašnodarbinātas personas statusā ***I

P6_TA(2009)0364

Eiropas Parlamenta 2009. gada 6. maija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to, kā piemērot vienlīdzības principu attiekmē pret vīriešiem un sievietēm, kuri darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar ko atceļ Direktīvu 86/613/EEK (COM(2008)0636 – C6-0341/2008 – 2008/0192(COD))

(2010/C 212 E/44)

(Koplēmuma procedūra, pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2008)0636),
  - ņemot vērā EK līguma 251. panta 2. punktu un 141. panta 3. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C6-0341/2008),
  - ņemot vērā Reglamenta 51. pantu,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas un Juridiskās komitejas atzinumus (A6-0258/2009),
1. apstiprina grozīto Komisijas priekšlikumu;
  2. prasa Komisijai šo priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā ir paredzējusi to būtiski grozīt vai aizstāt ar citu tekstu;
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

P6_TC1-COD(2008)0192

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2009. gada 6. maijā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/.../EK par to, kā piemērot vienlīdzības principu attieksmē pret vīriešiem un sievietēm, kuri darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 141. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ||,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

rīkojoties saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Ar Padomes 1986. gada 11. decembra Direktīvu 86/613/EEK par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu pret pašnodarbinātiem vīriešiem un sievietēm, to skaitā lauksaimniecībā nodarbinātiem, un par pašnodarbinātu grūtnieču un māšu aizsardzību ⁽⁴⁾ dalībvalstīs tiek nodrošināta vienlīdzības principa piemērošana attieksmē pret vīriešiem un sievietēm, kuri darbojas kā pašnodarbinātas personas, vai veicina šādu nodarbošanos. Ciktāl tas attiecas uz pašnodarbinātām personām un šo personu laulātajiem, kas palīdz šiem subjektiem, Direktīva 86/613/EEK nav bijusi ļoti efektīva, un tās darbība joma būtu jāpārskata, jo diskriminācija dzimuma dēļ un aizskaršana notiek arī jomās ārpus algota darba. Skaidrības labad Direktīva 86/613/EEK jāaizstāj ar šo direktīvu.
- (2) Komisija savā 2006. gada 1. marta paziņojumā "Ceļvedis sieviešu un vīriešu līdztiesībā. 2006.-2010. gads" ⁽⁵⁾ || paziņoja, ka dzimumu līdztiesības pārvaldības uzlabošanas nolūkā tā apņemas pārbaudīt spēkā esošos ES tiesību aktus par dzimumu līdztiesību, kuri netika iekļauti, 2005. gadā izdarot pārstrādāšanu, lai vajadzības gadījumā tos atjauninātu, modernizētu un pārstrādātu. Direktīva 86/613/EEK netika iekļauta šajā pārstrādāšanas procedūrā.
- (3) Savos 2007. gada 5. un 6. decembra secinājumos "Samērība sieviešu un vīriešu pienākumos attiecībā uz nodarbinātību, izaugsmi un sociālo kohēziju" ⁽⁶⁾ Padome aicināja Komisiju apsvērt nepieciešamību vajadzības gadījumā pārstrādāt || Direktīvu 86/613/EEK, lai pašnodarbinātajiem un līdzstrādājošajiem laulātajiem nodrošinātu tiesības saistībā ar mātes || un tēva lomām.
- (4) Eiropas Parlaments ir konsekventi aicinājis Komisiju pārskatīt Direktīvu 86/613/EEK, īpaši lai **nostiprinātu pašnodarbinātu sieviešu ar maternitāti saistīto tiesību aizsardzību un** uzlabotu tādu personu stāvokli, kuras ir lauksaimniecībā, **amatniecībā, tirdzniecībā, mazos un vidējos uzņēmumos un brīvajās profesijās** pašnodarbināto līdzstrādājošie laulātie.

⁽¹⁾ 2009. gada 24. marta Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C ...

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 6. maija Nostāja.

⁽⁴⁾ OV L 359, 19.12.1986., 56. lpp.

⁽⁵⁾ COM(2006)0092.

⁽⁶⁾ Dokuments SOC 385.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

- (5) **Eiropas Parlaments 1997. gada 21. februāra rezolūcijā par pašnodarbināto personu līdzstrādājošiem laulātajiem** ⁽¹⁾ ierosināja noteikt obligātu līdzstrādājošo laulāto reģistrāciju, lai turpmāk viņi vairs nebūtu “neredzami” nodarbinātie, kā arī pienākumu dalībvalstīm atļaut līdzstrādājošiem laulātajiem iesaistīties pašnodarbināto personu slimības, invaliditātes un vecuma apdrošināšanas sistēmā.
- (6) Savā paziņojumā “Atjaunināta sociālā programma – iespējas, pieejamība un solidaritāte 21. gadsimta Eiropā” ⁽²⁾ Komisija apstiprināja, ka jāveic pasākumi attiecībā uz vīriešu un sieviešu nevienādo pārstāvību uzņēmējdarbības jomā, kā arī, lai uzlabotu privātās un darba dzīves saskaņošanu.
- (7) Pašlaik jau ir vairāki juridiski instrumenti, kas paredzēti vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanai un kuri attiecas uz pašnodarbinātības jomu, jo īpaši Padomes Direktīva 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos ⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (pārstrādāta versija) ⁽⁴⁾. Tādēļ šī direktīva nebūtu jāpiemēro jomās, uz kurām jau attiecas citas direktīvas.
- (8) Šī direktīva būtu jāpiemēro attiecībā uz pašnodarbinātām personām un līdzstrādājošajiem laulātajiem, jo abi šie subjekti kopā piedalās attiecīgā uzņēmuma darbībā.
- (9) **Ir skaidri jādefinē līdzstrādājošo laulāto profesionālais statuss un jānosaka viņu tiesības.**
- (10) Šī direktīva nebūtu jāpiemēro jautājumos, uz kuriem attiecas citas direktīvas, ar ko īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, sevišķi Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu. ⁽⁵⁾ Jo īpaši arī turpmāk || piemēro Direktīvas 2004/113/EK 5. pantu par līgumiem apdrošināšanas un saistītu finanšu pakalpojumu jomā.
- (11) Lai novērstu diskrimināciju dzimuma dēļ, šī direktīva būtu jāpiemēro gan tiešas, gan netiešas diskriminācijas gadījumos. Aizskaršana un uzmākšanās, kas saistīta ar personas dzimumu, jāuzskata par diskrimināciju un tādēļ jāizslēdz.
- (12) Dalībvalstis saskaņā ar Līguma 141. panta 4. punktu var saglabāt vai pieņemt pasākumus, ar ko paredz īpašas priekšrocības, lai nepietiekami pārstāvēta dzimuma personām atvieglinātu iesaistīšanos pašnodarbinātībā vai lai novērstu vai kompensētu nelabvēlīgas situācijas šo subjektu profesionālajā izaugsmē. Principā **šie** pasākumi **pozitīvas rīcības veidā**, kuru mērķis ir panākt vienlīdzību praksē, nebūtu jāuzskata par vienlīdzības principa neievērošanu attieksmē pret sievietēm un vīriešiem.
- (13) Pašnodarbinātības jomā vienlīdzības principa piemērošana nozīmē to, ka diskriminācija nedrīkst būt saistībā ar uzņēmuma dibināšanu, **vadišanu**, aprīkošanu vai paplašināšanu vai jebkura citāda veida darbībā || pašnodarbinātības jomā.
- (14) Ir jānodrošina, ka uzņēmuma dibināšanas nosacījumi laulātajiem vai dzīves partneriem, ja kopdzīves fakts atzīts ar valsts tiesību aktiem, nerada diskrimināciju *civilstāvokļa vai ģimenes stāvokļa dēļ*. **Šajā direktīvā jēdzieni “ģimenes stāvoklis” un “ģimenes uzņēmums” būtu jāinterpretē, ņemot vērā dzīves partneru kopdzīves atzīšanu saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas spriedumiem.**

⁽¹⁾ OV C 85, 17.3.1997., 186. lpp.

⁽²⁾ COM(2008)0412.

⁽³⁾ OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

- (15) Ņemot vērā minēto subjektu devumu ģimenes uzņēmumam, līdzstrādājošajiem laulātajiem **vajadzētu būt** tiesībām saņemt vismaz tāda paša līmeņa sociālo aizsardzību, kāda paredzēta pašnodarbinātajām personām. Dalībvalstīm jānosaka pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šādu iespēju. Jebkurā gadījumā līdzstrādājošo laulāto aizsardzības **līmenim vajadzētu būt proporcionālam viņu līdzdalības pakāpei pašnodarbinātās personas** ģimenes uzņēmuma darbībā.
- (16) Tādu pašnodarbināto personu, kuras ir grūtnieces, un līdzstrādājošo laulāto ekonomiskā un fiziskā neaizsargātība rada nepieciešamību piešķirt šiem subjektiem tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, turklāt būtu jāievēro, ka daļai no tā jābūt obligāti. Dalībvalstis joprojām būs kompetentas, nosakot ieguldījumu līmeni un visus pasākumus attiecībā uz pabalstiem un iemaksām, ar noteikumu, ka tiek izpildīti šīs direktīvas obligātie noteikumi. Tomēr, lai ņemtu vērā īpašo situāciju, kādā ir pašnodarbinātās personas un laulātie, kas piedalās pašnodarbinātās personas darbībā, jāparedz iespēja šiem subjektiem pašiem galīgi izvēlēties, vai gūt labumu no grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma.
- (17) Lai ņemtu vērā pašnodarbinātības īpatnības, pašnodarbinātām sievietēm un šo personu līdzstrādājošajiem laulātajiem, cik vien iespējams, jābūt iespējai grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā **papildus finansiālam pabalstam** uz laiku izmantot aizvietotāju dienestus.
- (18) Lai ilgtermiņā nodrošinātu Eiropas sociālo modeļu finansiālu ilgtspēju, ir ārkārtīgi svarīgi uzlabot labklājības sistēmu efektivitāti un rezultativitāti, īpaši radot iedarbīgākus stimulus, nodrošinot labāku pārvaldību un novērtēšanu, un nosakot prioritātes izdevumu programmās. █
- (19) Personām, kas bijušas pakļautas diskriminācijai dzimuma dēļ, ir jānodrošina atbilstīgi tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Lai nodrošinātu efektīvāku aizsardzību, apvienības, organizācijas un citas juridiskajās personas būtu jāpilnvaro piedalīties lietas izskatīšanā tiesā, kā to nosaka dalībvalstis, vai nu jebkura diskriminācijas upura vārdā, vai atbalstot šo personu, neskarot valsts procesuālās tiesību normas par pārstāvību un aizstāvību tiesās.
- (20) Katrā dalībvalstī **pašnodarbināto personu un līdzstrādājošo laulāto** aizsardzība pret diskrimināciju dzimuma dēļ būtu jānostiprina ar tādas struktūras palīdzību, **kura ir tiesīga** analizēt attiecīgās problēmas, pētīt iespējamās risinājumus un nodrošināt konkrētu palīdzību diskriminācijas upuriem. █
- (21) Dalībvalstis nespēj pienācīgi sasniegt veicamās darbības mērķus, proti, visās dalībvalstīs nodrošināt vispārēju un augsta līmeņa aizsardzību pret diskrimināciju, un, *tādēļ*, ņemot vērā, ka aizsardzības līmenis ir atšķirīgs un rīcības mēroga un seku dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var paredzēt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar iepriekšminētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredzēti vienīgi pasākumi, kas vajadzīgi tās mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

- Ar šo direktīvu tiek izveidota sistēma, kas paredzēta, lai dalībvalstīs īstenotu vienlīdzības principu attieksmē pret sievietēm un vīriešiem, kuri darbojas pašnodarbinātās personas statusā vai veicina šādu nodarbošanos, attiecībā uz tiem aspektiem, kurus neskar Direktīva 2006/54/EK un Direktīva 79/7/EEK.
- Šī direktīva attiecas uz pašnodarbinātām personām un līdzstrādājošajiem laulātajiem.
- Īstenojot principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, arī turpmāk piemēro Direktīvu 2004/113/EK.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

2. pants

Definīcijas

|| Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) "pašnodarbinātās personas" ir visas personas, kas uz sava rēķina veic peļņu nesošu darbu saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem, to skaitā lauksaimnieki, brīvo profesiju pārstāvji, **amatnieki, tirgotāji, tostarp mazos un vidējos uzņēmumos**;
- b) "līdzstrādājošie laulātie" ir laulātie vai ar valsts tiesību aktiem atzīti pašnodarbināto personu dzīves partneri, kuri nav darbinieki vai biznesa partneri, ja šie subjekti atbilstīgi valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem parasti piedalās darbībā, ko veic pašnodarbinātā persona, un izpilda tādus pašus pienākumus vai palīgdarbus;
- c) "tieša diskriminācija" ir tad, ja salīdzināmā situācijā attieksme pret kādu personu dzimuma dēļ ir, bija vai var būt mazāk labvēlīga nekā pret citu personu;
- d) "netieša diskriminācija" ir tad, ja šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse rada viena dzimuma personām īpaši nelabvēlīgas sekas salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi pamatota ar tiesisku mērķi, kura sasniegšanai izraudzītie līdzekļi ir samērīgi un vajadzīgi;
- e) "aizskaršana" ir, ja saistībā ar kādas personas dzimumu notiek nevēlama rīcība, kuras mērķis vai sekas ir minētās personas cieņas aizskaršana un iebiedējošas, naidīgas, degradējošas, pazemojošas vai aizskarošas vides radīšana;
- f) "seksuāla uzmākšanās" ir || jebkāda veida nevēlama vārdiska, nevārdiska vai fiziska seksuāla rakstura rīcība, kuras mērķis vai sekas ir personas cieņas aizskaršana, jo īpaši, ja tā rada iebiedējošu, naidīgu, degradējošu, pazemojošu vai aizskarošu vidi.

3. pants

Ģimenes uzņēmumi

Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmuma dibināšanas nosacījumi laulātajiem vai dzīves partneriem, ja kopdzīves fakts atzīts ar valsts tiesību aktiem, nerada diskrimināciju civiltāvokļa vai ģimenes stāvokļa dēļ. Visus uzņēmumus, kurus kopīgi dibina laulātie vai dzīves partneri, ja kopdzīves fakts atzīts ar valsts tiesību aktiem, uzskata par "ģimenes uzņēmumiem". Dzīves partneru kopdzīvi atzīst, pamatojoties uz attiecīgiem Eiropas Kopienu Tiesas spriedumiem.

4. pants

Vienlīdzīgas attieksmes princips

1. Vienlīdzīgas attieksmes princips nozīmē, ka nav nekādas tiešas vai netiešas diskriminācijas dzimuma dēļ, jo īpaši, norādot uz *civiltāvokli vai ģimenes stāvokli* saistībā ar uzņēmuma dibināšanu, **vadīšanu**, aprīkošanu vai paplašināšanu vai jebkura citāda veida darbību sākšanu vai *paplašināšanu* pašnodarbinātības jomā.
2. Aizskaršanu un uzmākšanos, kas saistīta ar personas dzimumu, jāuzskata par diskrimināciju *dzimuma dēļ* un *tādēļ* jāizslēdz. Personas *atteikšanos* pieņemt šādu rīcību vai *pakļauties* tai nevar || *izmantot* par pamatu tāda lēmuma pieņemšanā, kas skar minēto personu.
3. *Rīkojums* diskriminēt personas dzimuma dēļ jāuzskata par diskrimināciju.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

5. pants

Pozitīva rīcība

Ar nolūku nodrošināt pilnīgu dzimumu līdztiesību praksē, vienlīdzīgas attieksmes princips neliedz dalībvalstij saglabāt vai ieviest īpašus pasākumus, lai novērstu nelabvēlīgu situāciju vai atlidzinātu par nelabvēlīgu stāvokli, kas saistīts ar dzimumu, **kā mērķi nosakot, piemēram, sieviešu uzņēmējdarbības veicināšanu.**

6. pants

Uzņēmuma dibināšana

Neskarot īpašos nosacījumus piekļuvei konkrētām darbībām, kas vienlīdzīgi attiecas uz abiem dzimumiem, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tāda uzņēmuma dibināšanas nosacījumi, kuru dibina laulātie vai personas, kuras ar valsts tiesību aktiem atzītas par dzīves partneriem, nav stingrāki par tāda uzņēmuma dibināšanas nosacījumiem, kuru dibina citas personas.

7. pants

Līdzstrādājošo laulāto un dzīves partneru sociālā aizsardzība

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka līdzstrādājošie laulātie **un dzīves partneri** var saņemt vismaz tāda paša līmeņa sociālo aizsardzību, kāda paredzēta pašnodarbinātajām personām. **Ja attiecīgās dalībvalsts tiesību akti neparedz attiecināt šādas tiesības uz līdzstrādājošiem laulātajiem vai dzīves partneriem, tad tās piešķir pēc viņu pieprasījuma.**

Šie pasākumi nodrošina līdzstrādājošo laulāto neatkarīgu iesaistīšanos pašnodarbināto personu sociālās drošības sistēmās, kuras ietver slimības, invaliditātes un vecuma apdrošināšanu, ja vien viņi veic ar šīm sistēmām saistītās iemaksas tāpat kā pašnodarbinātās personas, pat ja ir jāparedz iespēja aprēķināt iemaksas uz vienotas likmes pamata.

Būtu jāpastāv iespējai līdzstrādājošo laulāto sociālās iemaksas, kā arī laulātajam noteikto atalgojumu atskaitīt no nodokļiem kā darbības izmaksas ar divkāršu nosacījumu, ka pakalpojumi patiešām ir sniegti un ka tas ir parasts atalgojums par šādiem pakalpojumiem.

8. pants

Grūtniecības un dzemdību atvaļinājums

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka pašnodarbinātām sievietēm un līdzstrādājošām laulātajām ir tiesības uz **tādu** grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, **kas atbilst viņu konkrētajām vajadzībām. Grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma ilgumu viņas pašas var izvēlēties ar nosacījumu, ka tā kopējais ilgums nepārsniedz ilgumu, kas noteikts** Padomes Direktīvā 92/85/EEK ⁽¹⁾.

2. Lai 1. punktā minētas personas varētu izmantot šajā pantā atzītās tiesības, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgās personas grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā saņemtu atbilstīgu pabalstu.

3. Šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto pabalstu uzskata par atbilstīgu, ja tas garantē ienākumu, kas vismaz ir līdzvērtīgs ienākumam, ko attiecīgā persona saņemtu, ja darba pārtraukums būtu saistīts ar šīs personas veselības stāvokli, vai, ja šo nosacījumu nepiemēro, jebkuram valsts normatīvajos aktos noteiktajam pabalstam, ievērojot valsts tiesību aktos noteikto pabalsta maksimālo apmēru, **taču tas nedrīkst izraisīt jebkādu diskrimināciju.**

⁽¹⁾ OV L 348, 28.11.1992, 1. lpp.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka pašnodarbinātām sievietēm un līdzstrādājošajiem laulātajiem **I** ir piekļuve *pagaidu* aizvietotāju dienestiem vai valsts sociālajiem pakalpojumiem **papildus** 2. punktā *minētajam pabalstam*.

9. pants

Līdzstrādājošo laulāto darba atzīšana

Dalībvalstis apņemas izskatīt, ar kādiem nosacījumiem var veicināt tāda darba atzīšanu, ko veic līdzstrādājošie laulātie, un, ņemot to vērā, izvērtē attiecīgos pasākumus šādas atzīšanas veicināšanai.

10. pants

Tiesību aizsardzība

1. Dalībvalstis nodrošina to, lai visām personām, kuras uzskata, ka ir cietušas zaudējumu vai kurām nodarīts kaitējums *tādēļ*, ka attieksmē pret šīm personām un pēc tam, kad izbeigtas tiesiskās attiecības, kurās, iespējams, ir notikusi diskriminācija, nav piemērots vienlīdzības princips, šajā direktīvā paredzēto pienākumu īstenošanai būtu iespēja būt par dalībnieku **efektīvā** administratīvajā vai civilprocesā, kā arī, ja dalībvalstis uzskata, ka tas ir lietderīgi, samierināšanas procedūrās.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai apvienības, organizācijas vai citas juridiskās personas, kurām saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktos izklāstītajiem kritērijiem ir likumīgas intereses, nodrošinot šīs direktīvas noteikumu ievērošanu, sūdzības/prasības iesniedzēja vārdā vai atbalstot šo subjektu, ar šā subjekta atļauju varētu piedalīties jebkurā administratīvajā vai civilprocesā, kas paredzēts, lai panāktu šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildi.

3. Šā panta 1. un 2. punkts neskar attiecīgās valsts tiesību aktus, kas attiecas uz termiņiem prasības celšanai tiesā saistībā ar vienlīdzīgas attieksmes principu.

11. pants

Kompensēšana vai zaudējumu atlīdzināšana

Dalībvalstis ievieš savā tiesību sistēmā tādus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu faktisku un efektīvu kompensēšanu un zaudējumu atlīdzināšanu, kā dalībvalstis to noteikušas par zaudējumiem un kaitējumu, kas radīti personai, kura cietusi no diskriminācijas šīs direktīvas nozīmē, un lai šāda kompensēšana un zaudējumu atlīdzināšana būtu preventīva un samērīga ar radīto zaudējumu vai nodarīto kaitējumu. Šāda kompensēšanu un zaudējumu atlīdzināšanu neskar iepriekš noteikta maksimālā robeža.

12. pants

Līdztiesības struktūras

1. Dalībvalstis nozīmē struktūru, **kuru uzdevums ir veicināt** vienlīdzīgu attieksmi, *analizēt, uzraudzīt un atbalstīt* vienlīdzību attieksmē pret visām personām, izskaužot diskrimināciju, kas saistīta ar personas dzimumu. **Šī struktūra var** būt to aģentūru daļa, kuras valsts līmenī atbildīgas par cilvēktiesību vai indivīda tiesību aizsardzību vai arī par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā **minētās struktūras** pienākums ir:

a) sniegt neatkarīgu palīdzību personām, kuras kļuvušas diskriminācijas upuriem, iesniedzot sūdzības/prasības par diskrimināciju neskarot minēto personu, apvienību, organizāciju vai citu 10. panta 2. punktā minēto juridisko personu tiesības;

b) veikt neatkarīgus apsekojumus par diskrimināciju;

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

- c) publicēt neatkarīgus ziņojumus un sniegt ieteikumus par visiem ar šāda veida diskrimināciju saistītiem jautājumiem;
- d) **piemērotā līmenī veikt pieejamās informācijas apmaiņu ar līdzvērtīgām Eiropas struktūrām, piemēram, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu.**

13. pants

Vīriešu un sieviešu līdztiesības jautājumu iekļaušana dažādās politikas jomās

Dalībvalstis aktīvi ņem vērā vīriešu un sieviešu līdztiesības mērķi, izstrādājot un īstenojot normatīvos un administratīvos aktus, kā arī politiku un darbības jomās, kas minētas šajā direktīvā.

14. pants

Informācijas izplatīšana

Dalībvalstis nodrošina, ka, izmantojot piemērotus līdzekļus, **tostarp internetu**, attiecīgajām personām visā dalībvalsts teritorijā tiek sniegta informācija par noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un attiecīgajām tiesību normām, kuras jau ir spēkā.

15. pants

Aizsardzības līmenis

Šīs direktīvas īstenošana nekādā gadījumā nevar būt iemesls tam, lai cīņā pret diskrimināciju samazinātu aizsardzības līmeni, kas valsts tiesību aktos jau ir spēkā jomās, ko skar šī direktīva.

16. pants

Ziņojumi

1. Dalībvalstis dara zināmu Komisijai visu pieejamo informāciju par šīs direktīvas piemērošanu ... (*).

Komisija ne vēlāk kā ... (**) sagatavo kopsavilkuma ziņojumu iesniegšanai Eiropas Parlamentam un Padomei. Nepieciešamības gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumus šīs regulas pielāgošanai.

2. Komisijas ziņojumā ņem vērā attiecīgo ieinteresēto personu viedokļus.

17. pants

Pārskatīšana

Vēlākais četrus ... (***) Komisija novērtē šīs direktīvas piemērošanu un vajadzības gadījumā piedāvā grozījumus, kurus tā uzskata par nepieciešamiem.

(*) Četri gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

(**) Pieci gad i pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

(***) Seši gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

Trešdiena, 2009. gada 6. maija

18. pants

Īstenošana

1. Normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, dalībvalstīs stājas spēkā vēlākais līdz ... (*). Dalībvalstis nekavējoties dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka to, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Lai izpildītu **šīs direktīvas** noteikumus, 1. punktā minēto termiņu var pagarināt līdz ... (**), **ja to pamato īpašas grūtības**.

3. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai valsts tiesību aktu būtiskākos noteikumus, kurus tās pieņem šīs direktīvas darbības jomā.

19. pants

Minimālās prasības

Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt noteikumus, kas ir labvēlīgāki vienlīdzīgas attieksmes principa aizsardzībai nekā šajā direktīvā paredzētie noteikumi.

20. pants

Atcelšana

Direktīvu 86/613/EEK atceļ no ...⁺.

21. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā 20 dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

22. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

...

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

(*) Divi gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

(**) Trīs gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas.